

การพัฒนาแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
สำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

Development of a Competency Promotion Model of Thai Language Learning
Management for the Teachers in the Border Patrol Police Schools

ปริญญา ปันสุวรรณ มจรส คัมประสิทธิ์ และธัชชัย กรภูมิ

สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี¹

E-mail: Parinyakru57@gmail.com

Received: September 12, 2019; Revised: October 20, 2019; Accepted: November 3, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และ 2) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กลุ่มเป้าหมายคือ ครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 จำนวน 14 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 28 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และแบบสอบถามความคิดเห็นของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า POLICE Model มีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) วางแผนการแก้ไขปัญหา (2) พิจารณาถึงเป้าหมาย (3) ขยายหลักการออกแบบการเรียนรู้ (4) นำไปสู่การสอนในชั้นเรียน (5) หมุนเวียนติดตามโดยผู้เชี่ยวชาญ (6) พัฒนางานด้วยการประเมิน และ 4) เงื่อนไขของการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะไปใช้ ได้แก่ ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบ สมรรถนะครู การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop a competency promotion model of Thai language learning management for the teachers in the border patrol police schools and 2) to study the effectiveness of the competency promotion model of Thai language learning for the teachers in the border police schools. The target group consisted of 28 teachers teaching Thai language in 14 border patrol police schools under the Border Patrol Police Division 13. The research instruments were a competency promotion model of Thai language learning management for the teachers in the border patrol police schools, a test for knowledge and understanding on the competency promotion in Thai learning management, an evaluation form for the competency promotion of Thai language learning management for the teachers in the border patrol police schools, and a questionnaire asking for the border patrol police school teachers' opinions towards the competency promotion model of Thai language learning management for the teachers in the border patrol police schools. The statistics were percentage, mean, standard deviation, dependent t - test, and content analysis.

The research findings were found as follows.

1. The competency promotion model of Thai language learning management for the teachers in the border patrol police schools developed called a police model consisted of 4 components: 1) principles of the model used to develop the teachers' competency, 2) objectives of the model used to develop the teachers' competency, 3) competency development processes consisting of 6 procedures: (1) planning for problem solving, (2) investigating the targets, (3) expanding the principles for designing learning, (4) learning to teaching in the classrooms, (5) monitoring the teachers' teaching continually by the experts, and (6) developing the works by evaluating, and 4) conditions for using the competency promotion model to develop the teachers' competency: social systems, support systems, and responsiveness.

2. The findings of the effectiveness of the competency promotion model of Thai language learning management for the teachers in the border patrol police schools showed that after using the model, the teachers in the border patrol police schools had more knowledge and better understood about the competency of Thai learning management than before using the model with statistical significance at the level of .05, and after using the model the teachers also had more competency in managing Thai learning then before using the model with the statistical significance at the level of .05.

Keyword: A Model, Teachers' Competency, Learning Management, Border Patrol Police Schools

บทนำ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นโรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีที่ตั้งกระจายอยู่ตามแนวชายแดน พื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกลการคมนาคมทั่วทุกภาคของประเทศ ปรชญาโรงเรียนคือ "สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง" ด้วยพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จึงได้พระราชทานพระราชทรัพย์สร้างโรงเรียน มีอาคารเรียนถาวร สื่ออุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ อีกทั้งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ยังทรงอุปถัมภ์โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนด้วย จึงทำให้กิจการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีความเจริญก้าวหน้า ขยายออกไปอีกหลายพื้นที่ และตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2523 เป็นต้นมา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานโครงการตามพระราชดำริให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินการพัฒนาให้เด็กและชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การดำเนินงานโครงการพระราชดำริ จะมีครูที่เป็นตำรวจตระเวนชายแดน เป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ โดยให้ประชาชนในชุมชนมาร่วม ในทุก ๆ กิจกรรมของโรงเรียน ทำให้เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆ กับการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนจนเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน 2543)

ลักษณะเฉพาะของการจัดการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม หรือเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ที่มีความหลากหลายทั้งกลุ่มคน วัฒนธรรม ชนชั้น อาชีพ ความคิด อุดมคติ วิถีชีวิต ให้ความสำคัญกับความแตกต่าง ชาติพันธุ์ ศาสนา อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ไม่แบ่งแยกชนชั้น เป็นชุมชนที่มีความหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกัน ได้อย่างสามัคคี เปิดใจเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สร้างความเข้าใจให้ตรงกัน แม้จะต่างศาสนา สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พัฒนาชุมชน และสังคมร่วมกัน ไม่มีการแบ่งแยกศาสนาหรือวัฒนธรรม ปัจจุบันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามีด้วยกันหลายปัจจัย ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากคือ ครูผู้สอน (พินดา ศรีธรรมมา 2539) เพราะครูคือปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ครูที่มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู รักผู้เรียน มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้อย่างสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นักพัฒนาหลักสูตรต้องศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสี่เสาหลักการศึกษา ของคณะกรรมการการศึกษานานาชาติ ว่าด้วยการศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2557) สรุปได้ว่า สี่เสาหลักของการเรียนรู้ ที่เป็นหลักการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการเรียนรู้ 4 ลักษณะได้แก่ 1) การเรียนเพื่อรู้ (Learning to know) 2) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to do) 3) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to Live Together) และ 4) การเรียนรู้เพื่อจะอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Learning to be)

ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตของคนในศตวรรษที่ 21 (3R 7C)จากแนวคิดดั้งเดิม 3R ที่เป็นสาระสำคัญ ได้แก่ Reading (อ่านออก), Writing (เขียนได้), Arithmetic (คิดเลขเป็น) และมีนักการศึกษาได้เสนอแนวคิด 3's R ใหม่ ในการประชุมประจำปี ของสมาคม ASCD คือ : Relevancy (ความสอดคล้อง) Relationship (สัมพันธ์ภาพ) และ Rigor (ความเคร่งครัด)และทักษะ 7C ได้แก่ 1) Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา) 2) Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม) 3) Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) 4) Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) 5) Communications, information & media literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) 6) Computing & ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) 7) Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

จะเห็นได้ว่าทักษะการสื่อสารเป็นทักษะที่จะเป็นในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพราะถ้าผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดแล้ว ย่อมทำให้สามารถศึกษาหาความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ที่ทำหน้าที่สำคัญในการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นได้นั้น คือครู การเตรียมความพร้อมของครูด้านสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยควรตระหนักครูในฐานะผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในขณะที่เดียวกันต้องไม่ลืมว่า ครูเองก็เป็นผู้มีความสำคัญในบทบาทที่แตกต่างกันแต่มีเป้าหมายเดียวกันคือพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะและมีเจตคติที่ดีในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุปัจจัยทางสังคม เทคโนโลยี และการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นพัฒนาผู้เรียนให้ทันกับยุคสมัย ทันทับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อมสามารถก้าวผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยการใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับการพัฒนามาจากห้องเรียนและนอกห้องเรียนโดยมีครูทำหน้าที่ ตามบทบาทต่าง ๆ อย่างเต็มเปี่ยมด้วยประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดสมรรถนะของครูไว้ 2 ด้าน คือ 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ 1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 1.2 การบริการที่ดี 1.3 การพัฒนาตนเอง 1.4 การทำงานเป็นทีม 1.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ 2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2.2 การพัฒนาผู้เรียน 2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน 2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2.5 ภาวะผู้นำครู 2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

นอกจากนี้ยังมีการกำหนดสมรรถนะของครูภาษาไทยไว้ดังนี้ 1) มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาภาษาไทย ทั้งธรรมชาติของภาษา หลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจวรรณคดีและวรรณกรรมไทย 2) มีทักษะความสามารถดังนี้ 2.1 สามารถนำหลักสูตรไปใช้โดยมีความรู้ ความเข้าใจตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร 2.2 จัดการเรียนรู้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.3 มีความรู้และทักษะการวัดและประเมินผล 2.4 มีความรู้ความเข้าใจพัฒนาและสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและความสนใจของผู้เรียน 2.5 มีความสามารถทำวิจัยในชั้นเรียน

ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคือผู้ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนทุกด้านให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ในรายวิชาภาษาไทย มีอาชีพหลักคือรับราชการตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านวิชาชีพครูโดยตรง และไม่จบทางสาขาวิชาภาษาไทย จำเป็นต้องมีการเสริมสร้างความสามารถ สมรรถนะทางการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนที่มีความแตกต่างชาติพันธุ์ ไม่ได้ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน สามารถจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการ การติดตามผลแบบ Coaching and Mentoring และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นสิ่งที่จำเป็น ในการเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งเสริมความสามารถของเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้และมีคุณภาพที่เท่าเทียมกันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบและกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 จำนวน 14 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 28 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

- 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
- 2.2 ตัวแปรตาม ประสิทธิภาพของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ดังนี้

2.2.1 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2.2.2 ความคิดเห็นของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

3. กระบวนการวิจัย

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: A) เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สามารถสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: A)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	1. ใช้แบบสอบถาม 2. การวิเคราะห์เอกสาร	1. เอกสาร ตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ครูใหญ่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย	1. แบบสอบถาม/การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน 2. แบบวิเคราะห์เอกสาร/ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	ได้ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบฯ
2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	การสัมภาษณ์เชิงลึก	ผู้บังคับบัญชา ครูใหญ่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย	แบบสัมภาษณ์เชิงลึก/ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	ได้ข้อมูลความต้องการของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบฯ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการพัฒนา (Development: D1) เป็นการออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D & D)รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สามารถสรุปขั้นตอนได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการพัฒนา (Development: D1) เป็นการออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D & D)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
1. เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	พัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน		ร่างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	ร่างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ตารางที่ 2 สรุปขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการพัฒนา (Development: D1) เป็นการออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D & D) (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
2. เพื่อตรวจสอบและรับรองรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	ประเมินค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)	ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน	แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างรูปแบบกับเนื้อหาการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (Index of Item Objective Congruence: IOC)/ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนผ่านการตรวจสอบและการรับรอง มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00
3. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	ประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน	ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านการพัฒนาแบบการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน	แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อประสิทธิภาพของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ / ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ผู้เชี่ยวชาญมีระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.63$, $S = .59$)

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2) เป็นการนำรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไปใช้ (Implementation: I) สามารถสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2) เป็นการนำไปใช้ (Implementation: I)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
1. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ	ครูสอนภาษาไทย ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	ได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
2. เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	ทำแบบทดสอบ	ครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	แบบทดสอบ/ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ทราบผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
3. เพื่อประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	Coaching	ครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	แบบประเมิน/ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ทราบผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา(Development: D2) เป็นการประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation: E) สามารถสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังตารางที่ 4

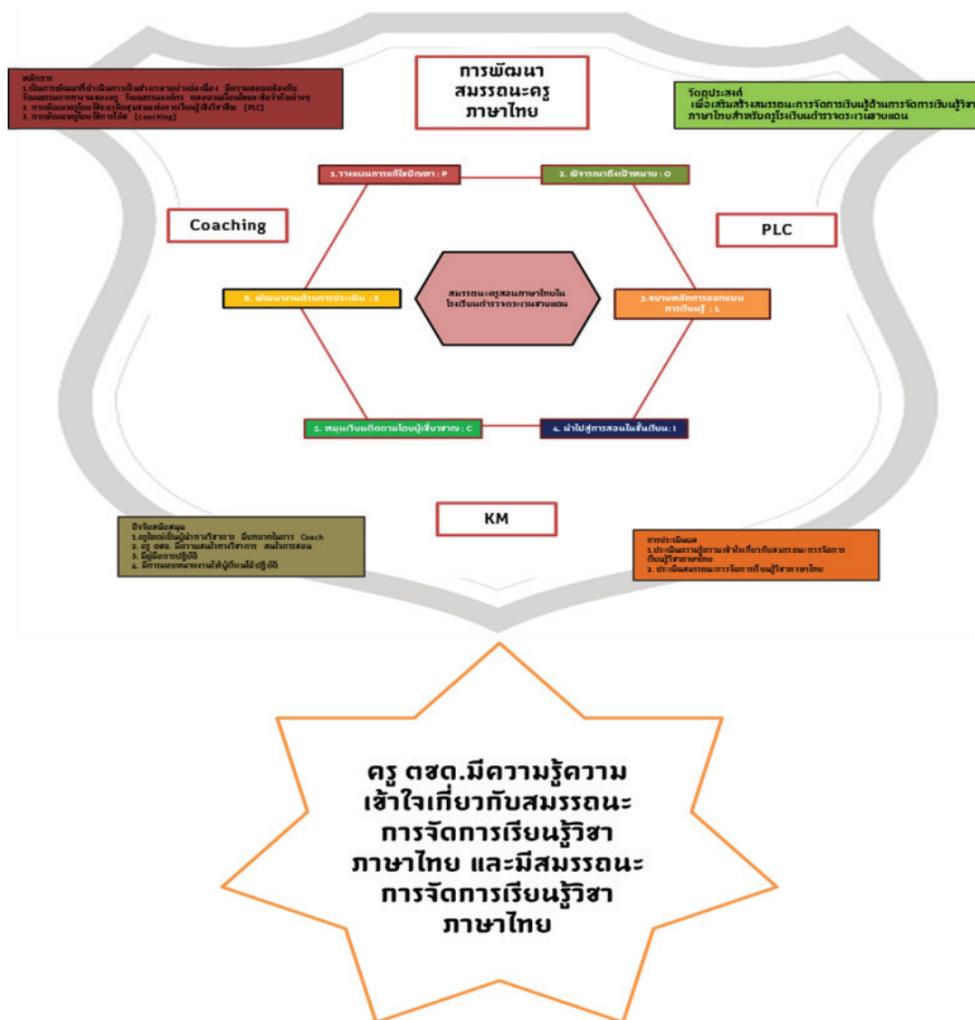
ตารางที่ 4 สรุปขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) เป็นการประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation: E)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	ใช้แบบสอบถาม	ครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	แบบสอบถาม/ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ทราบความคิดเห็นของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
2. เพื่อถอดบทเรียนหลังการปฏิบัติ การ ของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	ถอดบทเรียนหลังการปฏิบัติ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบฯ	สรุปบทเรียนหลังกิจกรรม (AAR) / การวิเคราะห์เนื้อหา	ทราบผลการถอดบทเรียนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการออกแบบและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่พัฒนาขึ้น มีชื่อเรียกว่า POLICE Model ประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 6 ขั้นตอนคือ (1) วางแผนการแก้ไขปัญหา (Planning to Solve Problems) (2) พิจารณาถึงเป้าหมาย (Objectives Considering) (3) ขยายหลักการออกแบบการเรียนรู้ (Learning Design) (4) นำไปสู่การสอนในชั้นเรียน (Implementing to Class Room) (5) หมุนเวียนติดตามโดยผู้เชี่ยวชาญ (Coach by Expert Circulating) (6) พัฒนางานด้วยการประเมิน (Evaluating to Development) และ 4) เงื่อนไขของการนำรูปแบบการจัดการความรู้ไปใช้ ได้แก่ ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนองดังแผนภาพที่ 1



ภาพที่ 1 รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียน
ตำรวจตระเวนชายแดน (POLICE Model)

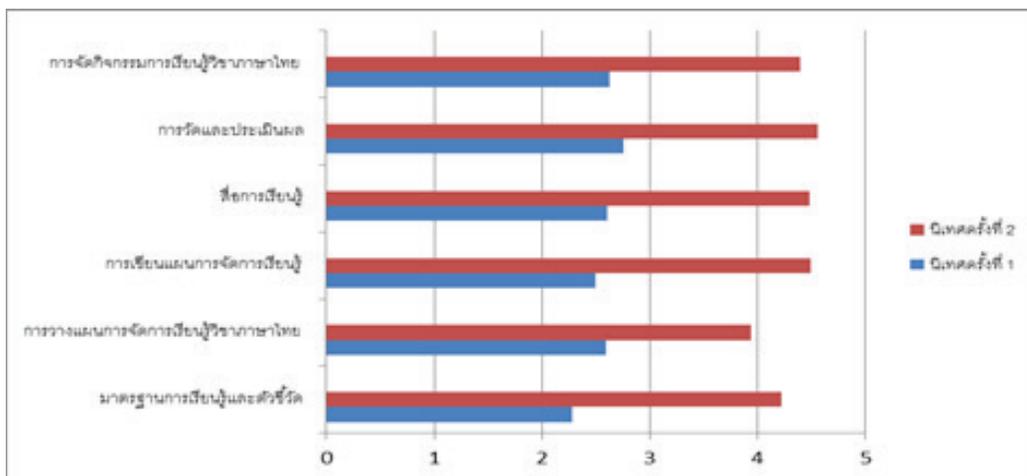
2. ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ผู้วิจัยได้ประเมิน สมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ด้วยแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จากการนิเทศจำนวน 2 ครั้ง มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 คะแนนสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

คะแนนสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S	คะแนนร้อยละ	ระดับความสามารถ	t	df	p
ก่อนการอบรม	5	2.60	.23	52	ปานกลาง	-27.160*	27	.000
หลังการอบรม	5	4.35	.19	87	มาก			

*p – value < .05

จากตารางที่ 5 พบว่าคะแนนสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก่อนการอบรม และหลังการอบรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่หลังการอบรม มีคะแนนสูงกว่าก่อนการอบรม มีคะแนนเฉลี่ย สมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนก่อนการอบรม ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60, S = .23$) และคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หลังการอบรม ที่ระดับ มาก ($\bar{X} = 4.35, S = .19$)



ภาพที่ 2 ผลการเปรียบเทียบ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า POLICE Model มีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ 6 ขั้นตอนได้แก่ (1) วางแผนการแก้ไขปัญหา (2) พิจารณาถึงเป้าหมาย (3) ขยายหลักการออกแบบการเรียนรู้ (4) นำไปสู่การสอนในชั้นเรียน (5) หมุนเวียนติดตามโดยผู้เชี่ยวชาญ (6) พัฒนางานด้วยการประเมิน และ 4) เงื่อนไขของการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะไปใช้ ได้แก่ ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง ผลการตรวจสอบและรับรองรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า POLICE Model มีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ

6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) วางแผนการแก้ไขปัญหา (2) พิจารณาถึงเป้าหมาย (3) ขยายหลักการออกแบบการเรียนรู้ (4) นำไปสู่การสอนในชั้นเรียน (5) หมุนเวียนติดตามโดยผู้เชี่ยวชาญ (6) พัฒนางานด้วยการประเมิน และ 4) เงื่อนไขของการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะไปใช้ ได้แก่ ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง ผลการตรวจสอบและรับรองรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ได้จริง อาจเป็นผลมาจากการที่ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบขึ้นมาจากกรณีศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย 2) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ 3) แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ 4) แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ช ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการส่งเสริมสมรรถนะการสอนภาษาไทยของครูที่สอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นกระบวนการที่สนับสนุนส่งเสริมให้ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้มีกระบวนการในการวิเคราะห์กำหนดปัญหาที่พบร่วมกัน การจัดการความรู้ที่มีอยู่เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะในการสอนภาษาไทย ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้เป็นกระบวนการสำคัญในรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เพราะผู้ที่มีความสามารถในการจัดการความรู้จะสามารถ ดำเนินกิจกรรมกันโดยกลุ่มผู้ทำงานเพื่อช่วยกันดึง “ความรู้ในตัวคน” และ “คว่ำ” (capture) ความรู้ภายนอกองค์กรมาใช้ในการทำงานและคอยคว้าความรู้ที่เกิดจากการทำงานมายกระดับความรู้และนำกลับไปใช้ในการทำงานเป็นวงจรต่อเนื่องไม่จบสิ้น ประเวศ วะสี (2548) จิตพร ชมพุดำ (2547) และวิจารณ์ พานิช (2551)

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นไปได้ว่าครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้รับการพัฒนาตามรูปแบบของ POLICE Model ที่ประกอบด้วย 1) วางแผนการแก้ไขปัญหา 2) พิจารณาถึงเป้าหมาย 3) ขยายหลักการออกแบบการเรียนรู้ 4) นำไปสู่การสอนในชั้นเรียน 5) หมุนเวียนติดตามโดยผู้เชี่ยวชาญ 6) พัฒนางานด้วยการประเมิน โดยภาพรวมของรูปแบบนี้ช่วยให้ครูได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน วางแผนการแก้ไขปัญหาและการนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้เกิดประสิทธิภาพ ดังที่ Martens (1998) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายเป็นวิธีการที่สำคัญในการตัดสินใจว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลบรรลุผลสำเร็จ เพราะเป็นการสร้างแรงจูงใจ จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ขั้นตอนที่ 5 หมุนเวียนติดตามโดยผู้เชี่ยวชาญก็เป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะได้รับการนิเทศติดตามสะท้อนผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ตามกระบวนการ PLC และกระบวนการโค้ช ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒน์ผล (2562) กล่าวว่า การเป็นคู่คิดของผู้ได้รับการโค้ชในกระบวนการพัฒนาที่สร้างสรรค์ และกระตุ้นให้ผู้ได้รับการโค้ชได้นำศักยภาพของตนเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ทั้งชีวิตส่วนตัว และอาชีพการโค้ชเน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงด้านดีที่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. การเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ควรเป็นการพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยมีโค้ชทางวิชาการทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

2. กรอบประเด็นการเสริมสร้างศักยภาพของครูสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน โดยจะต้องเป็นสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริง โดยอาศัยข้อมูลต่างๆ มาสนับสนุน

3. ควรดำเนินการเสริมสร้างศักยภาพครูตามกระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วางแผนการแก้ไขปัญหา (Planning to Solve Problems) 2) พิจารณาถึงเป้าหมาย (Objectives Considering) 3) ขยายหลักการ

ออกแบบการเรียนรู้ (Learning Design) 4) นำไปสู่การสอนในชั้นเรียน(Implementing to Class Room) 5) หมุนเวียนติดตามโดยผู้เชี่ยวชาญ (Coach by Expert Circulating) 6) พัฒนางานด้วยการประเมิน (Evaluating to Development) เพื่อให้ครูได้ใช้กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของการดำเนินการเสริมสร้างสมรรถนะครู

4. การมีภาวะผู้นำทางวิชาการของครูเป็นปัจจัยที่สำคัญของการใช้รูปแบบ ดังนั้นครูใหญ่ จึงควรศึกษาและทำความเข้าใจรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนรูปแบบให้ประสบความสำเร็จ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี งบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2561 และขอขอบพระคุณ ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 จังหวัดกาญจนบุรี ครูใหญ่ และคณะครูตำรวจตระเวนชายแดนทุกท่านที่ให้การสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน**. (ม.ป.ท.), 2543.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2553.
- ฐิติพร ชมพุดำ. **สุดยอดผู้นำ: 24 บทเรียนสำหรับผู้นำที่ไม่ธรรมดา**. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล, 2547.
- ประเวศ วะสี. **การจัดการความรู้: กระบวนการปลดปล่อยมนุษย์สู่ศักยภาพ เสรีภาพและความสุข**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.), 2548.
- พริดา ศรีธรรมมา. **สภาพและปัญหาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างๆ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- วิจารณ์ พานิช. **การจัดการความรู้กับการบริหารราชการแนวใหม่**. กรุงเทพฯ: ไผ่ไหม, 2551.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. **สี่เสาหลักของการศึกษา**. (ออนไลน์) 2557 (อ้างเมื่อ 24 กรกฎาคม 2562).จาก www.curriculumandlearning.com/upload/สี่เสาหลักทางการศึกษา_1400078221.pdf
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. **สมรรถนะการได้ข สู่ Deep Learning & Creative Innovation**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2562.
- Martens, R. **“Mind Tools – Achieving Goals and Feedback”**. (Online) 1998 (Cited July 23, 2019). Available from :https://www.mindtools.com/pages/article/newTMM_98.htm